

SUPUNERE, DE MICHEL HOUELLEBECQ

Silvia MUNTEANU¹

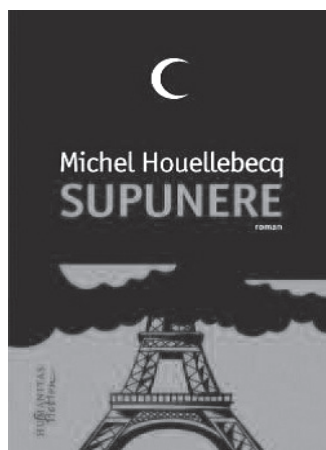
yonk_1174@yahoo.com

ABSTRACT: The present review tries to establish the value of the novel of Michel Houellebecq, entitled *Submission*. This book is a novel of a superb poetry of apocalypse, a visionary dystopia which presents the legitimate installation of a moderate Muslim government. The Sorbonne will become a Muslim university, so the career of the main character becomes dependent on a possible religious conversion. After reading this novel, it seems that we are invited to reflect about the decline of contemporary society and our unconscious need for obedience.

KEYWORDS: antihero, Apocalypse, migration, political fiction, submission.

Poet, eseist, romancier și regizor, Michel Houellebecq, pseudonimul lui Michel Thomas, și-a început cariera literară publicând versuri, dar captează atenția criticii odată cu cel de-al treilea volum *La Poursuite du bonheur* (*În căutarea fericirii*), pentru care i se acordă, în 1991, Premiul Tristan Tzara. Autorul este cel mai important scriitor francez actual, iar acest roman din 2015 a fost tradus în peste 40 de țări.

Romanul *Supunere* (Flammarion, 2015; Humanitas Fiction, 2015, traducere și note de Daniel Nicolescu) este un roman de o superbă poezie a apocalipsei, o distopie vizionară, care invită lectorul să-și reamintească de Aldous Huxley, de care-l apropie o curiozitate fascinantă pentru fenomenele religioase, sau de George Orwell prin oroarea pentru corectitudinea politică și un simț ascuțit pentru common decency. Însuși autorul include acest roman în

¹ Profesor dr. de Limba și literatura română la Colegiul Tehnic „Dimitrie Ghika”, Comănești, județul Bacău

genul PF (political fiction), oferind astfel o cheie de lectură cititorilor: „Oarecum așa se întâmplase, acum câțiva ani, cu tatăl meu, și iată că și mie mi se oferea o nouă șansă; șansa unei a doua vieți, lipsită de prea mare legătură cu precedenta. Și n-aș avea nimic de regretat” (p. 294).

Titlul romanului, *Supunere*, sugerează supunerea unei întregi societăți care și-a epuizat toate –ismele politice și intelectuale, căzând într-o criză totală de valori, senzualități și reguli, va îmbrățișa ceva străin și, totodată, absurd. Să nu credeți că are loc vreo luptă sau asistăm la vreo capitulare. Supunerea politicului și a domeniului academic sunt o consecință directă a goanei după bani și a lipsei unor alte posibile soluții: „Aceasta e supunerea, a rostit molcom Rediger. Ideea tulburătoare și simplă în același timp, niciodată exprimată până atunci cu o asemenea forță, este că punctul de vârf al fericirii omenești se află în supunerea absolută. E o idee pe care aș ezita să o înfățișez coreligionarilor mei, care ar considera-o poate blasfematoare. Eu găsesc însă că există o relație între absoluta supunere a femeii față de bărbat... și supunerea omului față de Dumnezeu, așa cum o concepe islamul. [...] Islamul acceptă lumea și o acceptă în totalitatea ei, acceptă lumea așa cum e, ca să vorbesc ca Nietzsche” (p. 256). Este evident vorba despre oportunism, pe care Houellebecq îl dublează cu o doză letală de cinism. Așa ni se dezvăluie un autor sublim, capabil de ficționalizare și de inerenta manipulare a textului și cititorului, prin inserarea unor fitile aprinse în modul de viață contemporan, oferind spre lectură pagini superbe.

Personajul central al romanului, François, profesor de literatura la Sorbona, întruchipează tiparul antieroului. El e un mizantrop care nu ezită să caute entuziasmat pe internet nu numai meniuri de catering, ci și servicii sexuale. Viața lui decurge monoton, fără nimic spectaculos; și în această stare de platitudine va asista abulic la instalarea legitimă la putere a unui guvern musulman moderat. Sorbona va deveni universitate musulmană, de aceea cariera lui ajunge să depindă de o eventuală convertire religioasă.

Houellebecq are curajul să dinamizeze romanul la modul destul de grobian, introducând un jurnal al protagonistului din timpul alegerilor, cu date și evenimente care dau verosimilitate și forță epică unor fracturi peisagistice ale unei țări aflate pe marginea prăpastiei apocalipsei. Nihilismul și scriitura exactă fac posibilă crearea unor pagini cu suflu intens, din care răzbate pustiul existențial. E de ajuns o frază pentru ca lectorul să poată avea o imagine de ansamblu despre personaj sau situația extremă pe care o experimentează. Autorul ne prezintă un personaj ateu gata să încerce să

se minuneze de statuia care i-a inspirat pe regii Franței și pe autorul de secol XIX.

Romanul *Supunere* dezvăluie un autor de talent, a cărui scriitură fascinează și, totodată, dă de gândit cititorului. Romanul său nu e monoton, dimpotrivă: inserția unor pasaje descriptive sau de factură erotică suscită interesul oricărui tip de lector. Amalgamul de interpretări, de la satiră la SF, îl fac o proză interesantă a cărei viziune despre lume șochează și pune sub semnul posibilului viitorul. La finele lecturii urmează momente de meditație asupra declinului societății contemporane și asupra nevoii noastre inconștiente de supunere: „Așa se întâmplă în societățile noastre încă occidentale și social-democratice cu toți cei care își termină studiile, dar majoritatea lor nu devin, sau nu devin imediat conștienți de asta, fiind hipnotizați de nevoia de bani, ori poate de consum, în cazul celor mai primitivi” (p. 9).